

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 96/11
V Lucemburku dne 22. září 2011

Stanovisko generální advokátky ve spojených věcech C-411/10, N.S.
v. Secretary of State for the Home Department, a
C-493/10 M.E. a další v. Refugee Applications Commissioner
Minister for Justice, Equality and Law Reform

Podle názoru generální advokátky Trstenjak nesmí být žadatelé o azyl přemístěni do jiných členských států, pokud jim zde hrozí závažné porušení základních práv zakotvených v Listině základních práv

Členský stát smí při tom vycházet z domněnky, že jsou tato práva dodržována; pokud však bude tato domněnka vyvrácena, je tento členský stát povinen vykonat své právo rozhodnout o žádosti sám.

Ve společném evropském azylovém systému vyplývají kritéria pro rozdělení příslušnosti mezi členské státy v azylových věcech z nařízení č. 343/2003¹. Podle tohoto nařízení je pro každou žádost o azyl podanou v Unii příslušný zásadně jen jeden členský stát. Pokud státní příslušník třetí země požádal o azyl v jednom členském státě, který není podle nařízení primárně příslušný pro posouzení této žádosti, upravuje toto nařízení postup pro přemístění žadatele o azyl do příslušného členského státu. Nařízení navíc přiznává členským státům právo, aby odchýlně od obvyklých pravidel určujících příslušnost na sebe převzaly posouzení žádosti o azyl podané na jejich území namísto státu, který je primárně příslušný².

Ve věci C-411/10 byl v Řecku dne 24. září 2008 zatčen pan N. S., který je afgánským státním příslušníkem. Žádost o azyl v Řecku nepodal. Po zatčení mu bylo nařízeno opustit Řecko do 30 dnů a následně byl vyhoštěn do Turecka. Poté, co v Turecku uprchl z vězení, přicestoval dne 12. ledna 2009 do Spojeného království, kde tentýž den podal žádost o azyl. Dne 30. července 2009 byl informován o tom, že podle podmínek nařízení č. 343/2003 bude dne 6. srpna 2009 přemístěn do Řecka. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobu.

Věc C-493/10 se týká žalob pěti žadatelů o azyl³ podaných v Irsku proti rozhodnutím, na jejichž základě měli být tito žadatelé pro účely posouzení jejich žádostí o azyl přemístěni do Řecka. Všichni žalobci přicestovali přes Řecko, kde byli zadrženi z důvodu protiprávního vstupu do země. Poté Řecko opustili, aniž zde podali žádost o azyl a vydali se do Irska, kde tuto žádost podali.

Soudy, které žaloby projednávají, a to Court of Appeal of England and Wales (Spojené království) ve věci C-411/10 a High Court (Irsko) ve věci C-493/10, důrazně poukázaly na skutečnost, že v případě přemístění do Řecka by mohlo žadatelům o azyl hrozit porušení jejich základních a lidských práv. Vzhledem k přetíženosti řeckého azylového systému a dopadům na zacházení se žadateli o azyl, jakož i na posouzení jejich žádostí chtějí proto tyto soudy od Soudního dvora vědět, zda a pokud ano za jakých podmínek by Spojené království a Irsko měly, či dokonce musely podle práva Unie převzít posuzování těchto žádostí o azyl od primárně příslušného Řecka.

Ve svém stanovisku z dnešního dne generální advokátka Verica Trstenjak nejprve konstatuje, že **členský stát musí při rozhodování o tom, zda posoudí nárok na azyl ve věci, která nespadá do jeho příslušnosti, jelikož podle kritérií upravených v nařízení je příslušný jiný stát, zohlednit Listinu základních práv.** Podle jejího názoru představuje toto rozhodnutí uplatňování

¹ Nařízení Rady (ES) č. 343/2003 ze dne 18. února 2003, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států (Úř. věst. L 50, s. 1; Zvl. vyd. 19/06, s. 109).

² Článek 3 odst. 2 nařízení 343/2003.

³ Žalobci uvádějí, že přišli z Afghánistánu, Íránu a Alžírsko.

právní úpravy Unie ze strany členského státu⁴, při kterém musí členské státy respektovat práva zakotvená v Listině.

Generální advokátka vychází z informací předkládajících soudů a v návaznosti na to uvádí, že řecký azylový systém je v důsledku přetíženosti pod vysokým tlakem, což vede k tomu, že již není vždy zaručeno zacházení se žadateli o azyl a posouzení jejich žádostí v souladu s podmínkami práva Unie. Nelze proto vyloučit, že žadatelé o azyl, kteří budou přemístěni do Řecka, mohou být vystaveni zacházení, které bude neslučitelné s ustanoveními Listiny základních práv⁵.

Generální advokátka Trstenjak je toho názoru, že **pokud by mělo v primárně příslušném členském státě hrozit závažné porušení základních práv přemísťovaného žadatele o azyl, která jsou zakotvena v Listině základních práv, nesmějí ostatní členské státy žadatele o azyl do tohoto státu přemístit. Ostatní členské státy mají naopak zásadně povinnost uplatnit své právo zasáhnout podle nařízení č. 343/2003 a musí žádost o azyl posoudit sami.** Tato povinnost k výkonu práva rozhodnout o žádosti sám vyplývá podle generální advokátky Trstenjak z povinnosti členských států používat nařízení č. 343/2003 v souladu se základními právy. Dále vychází z okolností, že přemístění žadatelů o azyl do členského státu, ve kterém hrozí závažné porušení jejich základních práv zakotvených v Listině, představuje zásadně i porušení těchto práv ze strany členského státu, který přemístění provádí. Využitím práva rozhodnout o žádosti sám odstraní přemísťující členský stát toto hrozící porušení Listiny a použije nařízení v souladu se základními právy.

Generální advokátka z toho zároveň vyvozuje závěr, že **přemísťující členský stát musí před přemístěním žadatele o azyl posoudit, zda mu v primárně příslušném členském státě hrozí závažné porušení základních práv zakotvených v Listině.** Při tomto posouzení mohou členské státy vycházet z **vyvratitelné domněnky, že jsou základní práva žadatelů o azyl v primárně příslušném členském státě dodržována.** Členské státy se nemusejí před provedením přemístění každého jednotlivého žadatele o azyl aktivně přesvědčovat o tom, že práva žadatelů o azyl zakotvená v Listině základních práv jsou v přijímajícím státě skutečně zajištěna.

Ve věci C-411/10 generální advokátka dále konstatuje, že protokol č. 30 o uplatňování Listiny základních práv Evropské unie v Polsku a ve Spojeném království připojený ke Smlouvě o Evropské unii a Smlouvě o fungování Evropské unie nelze považovat za všeobecnou výjimku pro Spojené království a Polsko z uplatňování Listiny. Ustanovení Listiny základních práv, která jsou pro toto řízení relevantní, tak mají v právním řádu Spojeného království neomezené právní účinky.

UPOZORNĚNÍ: Soudní dvůr není stanoviskem generálního advokáta vázán. Úlohou generálních advokátů je zcela nezávisle navrhnout Soudnímu dvoru právní řešení věci, která jim je přidělena. Soudci Soudního dvora začínají nyní v uvedené věci rozhodovat. Rozsudek bude vydán později.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) stanoviska se na internetové stránce CURIA zveřejňuje v den, kdy je generální advokát přednesl.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazové záznamy z přednesení stanoviska jsou dostupné na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106

⁴ Ve smyslu čl. 51 odst. 1 Listiny.

⁵ Relevantními ustanoveními by v tomto případě byly články 1, 4, 18 a čl. 19 odst.2 Listiny.

